

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

PLAȘA LIBERTĂȚII BRASOV. —

TELEFON 226.

Preț anual 860 lei.

Preț străinătate 800 lei.

Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuși, cetățene, și pentru tine, la libertate, legalitate și cinste.

Aniversarea a 10-a a declarației independenței poporului românesc din Ardeal și Banat.

Telegrama d-lui Iuliu Maniu către dr. Al. Vaida-Voevod.

Comitetul de direcție al partidului național-țărănesc în ședința ținută la 15 Octombrie, a hotărât — precum am anunțat — să felicite de d-l dr. Alexandru Vaida-Voevod, vicepreședintele său, cu ocazia aniversării de zece ani a zilei de 18 Octombrie 1918, când d-sa a celit în Parlamentul din Budapesta declarația independenței poporului românesc de peste Carpați.

D-l Iuliu Maniu, președintele partidului, conform acestei hotărâri a adresat d-nului dr. Alexandru Vaida-Voevod, următoarea telegramă:

D-lui

Alex. Vaida-Voevod

deputat, fost președinte al consiliului de miniștri

Cluj.

Comitetul de direcție al partidului național-țărănesc la a zecea aniversare a zilei istorice de 18 Octombrie 1918, ziua în care ți-ai înscris numele în istoria neamului românesc, prin declararea independenței națiunii românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și a hotărârei sale de a-și cârmui singur soarta sa, îți transmite sentimentele sale de neștearsă recunoștință și sinceră admirație.

Fanatica ta iubire de neam a făcut ca însușirile tale superioare să strălucească din frageda-ți tinerețe în fruntea luptei de desrobire a neamului nostru. Devotamentul tău fără seamăn pentru mărirea națiunii românești te-a îndemnat să ridici după două mii de ani de robie, în însăși Capitala ei, glasul de înviere a Daciei-Superioare.

Strânși uniți în lupta pentru desrobirea politică a țării noastre pe veci unite și pentru fericirea întreg poporului ei, te rugăm să primești netulburat de amarul zilelor de azi care vor trece, felicitările și strângerea noastră de mână. Cei cari își iubesc neamul și în la viitorul lui, își reamintesc zilele mari și cinstesc oamenii care l-au servit. Aceștia sunt în această zi alături de noi, încheșând într'un singur gând tradițiile mari și aspirațiile noi ale unui întreg neam.

Iuliu Maniu,
Președintele Partidului Național-Țărănesc.

În legătură cu telegrama de mai sus lăsam să urmeze declarația celit în ședința din 18 Oct. 1918 a parlamentului maghiar de d-l dr. Al. Vaida-Voevod în numele comitetului executiv al partidului național-român din Ardeal și Ungaria:

Comitetul executiv al partidului național român din Ardeal și Ungaria, ca organ politic al națiunii române din Ardeal și Ungaria, constată că urmările războiului îndreptesc pretențiunile de veacuri ale națiunii române la deplină libertate națională. Pe temeiul dreptului firesc, că fiecare națiune poate dispune, hotărî singură și liber de soarta ei, — un drept care este acum recunoscut și de către guvernul ungar prin propunerea de armistițiu a monarhiei, — națiunea română din Ungaria și Ardeal doarește să facă acum uz de acest drept și reclamă în consecință și pentru ea dreptul ca liberă de orice înăurire străină să hotărască singură

șezarea ei printre națiunile libere, precum și stabilirea legăturii de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere.

Organul național al națiunii române din Ungaria și Ardeal nu recunoaște îndreptățirea acestui parlament și acestui guvern să se considere ca reprezentanțe ale națiunii române, ca să poată reprezenta la congresul general de pace interesele națiunii române din Ungaria și Ardeal, — căci apărarea intereselor ei națiunea română o poate încredința numai unor factori designați de propria lor adunare națională.

Afară de organele delegate de adunarea națională sau alese din mijlocul său, așadar afară de comitetul executiv al partidului național român nimenia nu poate fi îndreptățit să trateze și să hotărască în treburile care se refer la situația politică a națiunii române. Toate deciziunile și acordurile, cari s'ar lua și s'ar face fără aprobarea acestor organe, le declarăm ca nule și fără valoare cari nu leagă întru nimic națiunea română. Națiunea română care trăiește în monarhia Austro-Ungară așteaptă și cere — după multe suferințe de veacuri — afirmarea și valorizarea drepturilor ei neștrămutate și inalienabile, la deplină viață națională.

Intrunirea Comitetului jud. a P. N.-Ț. și a delegațiilor satelor

Redeschiderea Cercului de studii.
Sărbătorirea d-lui Al. Vaida-Voevod.

Ca o urmare a hotărârilor aduse la Conferința regională din Cluj, a fost convocat pe ziua de ieri, ora 12 la amiază, ședința comitetului județean și a delegațiilor organizațiilor comunale în localitățile Ciubului Partidului Național-Țărănesc din Piața Libertății. Au asistat aproximativ 200 membrii, între cari 82 delegați ai satelor reprezentând 34 organizații sătești.

Deschiderea ședinței.

D-l dep. Voicu Nițescu, președintele organizației, primit cu aplauze îndelungate deschide ședința salutând pe cei de față.

Numărul frumos al celor prezenți, spune d-sa e cea mai bună dovadă că partidul care

va chemat la această adunare este partidul țării, țara însăși. Căci așa cum se prezintă acest partid aici la Brașov, tot așa de puternic, viguros și conștiu de ceea-ce vrea, se prezintă în întreaga țară. Dovadă marile și numeroasele întruniri din ultimile luni.

E natural atunci ca voința d-voastră, drepturile pentru cari luptați să fie drepturile nației, voința națională.

Guvernul actual nu este rezultatul voinței naționale. El s'a născut din fraudă și furt și prin urmare n'are dreptul să guverneze. Urmează de-aici că națiunea are datoria sfântă să lupte pentru răsturnarea lui și să aducă la cârma țării un guvern eșit din voința națională.

Conferința d-lui V. Nițescu

Premișând aceste d-l dep. V. Nițescu se folosește de prilejul întrunirii de astăzi ca să deschidă cercul de studii al Partidului Național-Țărănesc, instituție impusă prin statute, ținând să facă în liniamente generale un scurt istoric al Partidului național din Ardeal până la fuziunea sa cu Partidul Țărănesc din Vechiul Regat.

Făcând istoricul partidului și arătând luptele pe care le-a dus de sute de ani pentru apărarea drepturilor românești, conferințiarul arată că cu toate greutățile ce i s-au pus în cale, partidul național a rămas ca o stâncă, de care s-au frânt toate furtunile pornite contra lui, dovedind puterea de rezistență a neamului românesc.

Originea partidului național se confundă cu viața și luptele pentru drepturile ale însuși neamului românesc de dincoace de Carpați. Când s'a încheșat acest partid? Unii spun că la anul 1881 la memorabila conferință din Sibiu, când au fost fixate principiile programului partidului. Alții susțin că la conferința națională din 1869 ținută la Miercurea, în urma inițiativei fruntașului de pe vremuri Ilie Măcelaru. Spun alții că acest partid s'ar fi încheșat la 1840 pe Câmpia Libertății de lângă Blaj. Alții însă merg și mai departe în căutarea originii încheșării acestui partid, amintind anul 1791, când națiunea română a prezentat împăratului faimoasa carte a plângerilor (Supplex libellus Valachorum). Alții merg până la anul 1743, când episcopul Inocențiu Micu Klain a prezentat împărătesei Maria Terezia o replică descriind neagra mizerie a „șerbilor” români. De sigur acest episcop n'ar fi scris această replică, dacă n'ar fi avut la spatele lui o istorie întreagă de sbuciumări și suferințe datând încă din anul 1437, când „șerbii” Ardealului s'au răscolit.

Iată deci că trecutul neamului nostru se confundă cu luptele de veacuri ale aceluiași partid, care și azi stăruie pentru izbândirea dreptății neamului românesc.

La anul 1848, patruzeci de mii de Români adunați pe Câmpia Libertății cereau drepturile neamului, dând dovadă de organizația cu care acest neam ducea luptă pentru aspirațiile sale politice.

La anul 1869 se face la Miercurea o reorganizare a acestui partid. Iar în anul 1891 pășește ca primul partid politic din fosta Ungarie, care a cerut votul universal.

Luptele din vremea Memorandului sunt o dovadă a conștiinței acestui neam, care a știut să zeifice pe eroii lui naționali și să omoare moralicește pe cei-ce au încercat să-l vândă.

În fața acestor fapte și dovezi de conștiință și luptă națională pe ce se mai bazează epitetele de bolșevici și comuniști cu cari suntem azi grațificați de către liberali?

Dacă la anul 1848 am rupt feudalitatea maghiarizatoare azi datorită ni este să scăpăm neamul de feudalitatea brătenistă.

În acest scop conștiințele curate și cinstite cari urmăresc întronarea legii și dreptății era natural să se întâlnească. Cele două curente cari aici și dincolo de Carpați aveau același curs s-au contopit, pentru fericirea neamului, dând Partidul național-țărănesc de astăzi.

Trecutul și faptele lui sunt dovezi nu numai ale patriotismului acestui partid, dar ele arată clar că conducătorii lui au avut în vedere toate problemele cari privesc viața unui neam.

Pentru aceea la anul 1918, fără îndemn din altă parte, ci pătrunși de conștiința națională de care au dat de atâtea ori dovadă, conducătorii acestui partid au declarat ruperea Ardealului de țara ungurească și alipirea lui la țara mamă.

Ni se aduc azi fel de fel de acuze. Ni se spune că n'avem experiență de guvernare, că vrem revoluție și anarhie.

Da, căci grecoteii dornici de a tulbura conștiințele românești nu se pot împăca cu năzuințele partidului nostru care vrea ca țara românească să fie condusă românește de adevărați Români.

Când partidul nostru este însuși neamul românesc, cum ni se poate aduce acuza că noi vrem revoluție? Poporul românesc este doar cu mult mai înțelețitor al intereselor lui decât să recurgă la mijloace cari i-ar periclita existența. Lupta pe care o duce el, nu urmărește revoluție ci răsturnarea actualului guvern și a sistemului nenorocit de guvernare care a mână și mână țara românească spre ruină.

Un scurt expozeu.

Am eșit din parlament. Cauzele le cunoașteți, ele au fost formulate la timpul său în declarația președintelui P.N.Ț. De atunci partidul nostru a inaugurat marea sa luptă extraparlamentară pentru răsturnarea guvernului. Lupta aceasta, cu concursul maselor populare, o ducem cu mijloace legale, veghiând ca ea să nu periclitaze existența statului. Țânta ei este răsturnarea sistemului de guvernare, care a dus țara în haul în care ne găsim.

Avem o Inaltă Regență, sub a ochilor ducem lupta noastră și avem încrederea că ea va ști să facă datoria. Din Regență face parte omul legii, care trebuie să simbolizeze dreptatea și legalitatea. Patriarhul-Regent este cel mai înalt slujitor al altarului strămoșesc. I. P. S. S., coborându-se în trecutul strămoșilor seculare ale poporului românesc, trebuie destgur să și aducă aminte de rolul și legătura strănsă, pe care profeții români de pe vremuri a avut-o în fruntea poporului, luptând și jertfându-se pentru dreptatea și libertatea celor oropsiți și oprimați prin secole. Al treilea Regent este răsădul dinastiei noastre. El trebuie să știe, că poporul românesc a fost în tot trecutul său un popor eminentamente dinastic. Nu cred că în vre-o altă provincie a României-Mari, dinastia noastră să fi fost încununată și primită de la Unire încoace și cu mai mult respect și dragoste ca pe plaiurile Ardealului, Banatului, Maramureșului și Crișanei.

A sosit momentul suprem, ca în țară să se întroneze dreptul și legalitatea. De aici urmează și datorile mari și jertfele de orice soi, cari ni se impun.

Poporul nostru și conducătorii săi firești trebuie să urmeze neclintiti lupta. Să fim în perpetuu protestare contra regimului tuturor nenorocirilor naționale.

Adunările dela București și din cele 72 județe.

Azi am intrat în ultima fază a luptei noastre. Lupta decisivă se va da la apropiata mare întrunire a delegațiilor satelor și orașelor din întreaga țară care

CRONICA MEDICALA.

Tuberculoza și ereditatea

de dr. C. N. Ilescu, medic de spital.

— Sfârșit. —

S'au făcut cercetări spre a se vedea dacă nu cumva spermatozoidul sau ovulul, — elementele cooplării — provenite de la un bărbat sau o femeie fizică, nu au, în constituția lor celulară, germele boalei.

Toate strădaniile au rămas fără rezultat. Nu s'a găsit.

Atunci s'a făcut o altă probă: S'au separat copiii, dela sânul mamelor bolnave, imediat după naștere, internarea lor făcându-se într'un lagăr de sugaci, unde preceptele igienice sunt mai mult sau mai puțin respectate.

Ei bine, acești copii separați au crescut grași și frumoși dezvoltându-se în plină sănătate.

S'a întâmplat totuși — dar aceasta de foarte rare ori — ca și din acești copii separați, să se îmbolnăvească câte unul de tuberculoză. Cercetându-se cauza, s'a găsit că aceștia au avut de mamă o bolnavă de tuberculoză placentară (placenta este membrana prin care copilul se leagă de mamă-sa când este în pântecele ei); sau o tuberculoză generalizată o bacilemie, cum o numește știința. Ori aceste cazuri sunt extrem de rare.

Abia se cunosc 113 în toată medicina.

Tatăl, oricât ar fi de tuberculos, nu transmite prin sămânța lui, otita.

Cu toate că lucrurile stau astfel, se recomandă tinerilor bolnavi de a nu se căsători; tinerelor căsătorite de a nu rămâne însărcinate, iar dacă au rămas să lepede copilul. Aceasta nu pentru că noul născut nu va fi apt pentru viață ci în scop de a o salva pe mamă, element deja format pentru societate, în grija căreia este familia și care sub greul efort al sarcinii și-ar pierde bruma de rezistență ce o mai poate opune tuberculozei pe care o poartă. Rețineți faptul că sarcina demineralizează mult organismul mamei luându-i astfel și Calciul atât de necesar stăvilirei tuberculozei.

Pentru a dovedi deci netemeinicia heredității este proba îndepărtării copilului dela sânul mamei bolnave.

Pentru a evidenția însă contagiunea, sunt atâtea și atâtea probe. Vom arăta numai două din ele:

1) Dacă vom pune o cușcă, în care sunt închiși câțiva cobai (purceluși de India), în camera unui tuberculos care în ignoranța lui va arunca sputa pe jos netezind-o cu piciorul, așa cum obișnuiesc unii, vom constata că după 3—4 săptămâni toți purcelușii se îmbolnăvesc de otită, din cauză că au respirat un aer cu particule de praf pe care se găsea bacilul Koch.

2) Dacă vom pune să îngrijească pe un tuberculos, o infirmieră neinstruită, o persoană care nu-și dă seama de pericolul pe care îl reprezintă această boală și care se va folosi de lucrurile lui, ba chiar în lăcomie îi va mânca și res-

turile mesei, va deveni tuberculos în mod absolut sigur.

Din cele spuse rezultă că, hereditatea nu joacă nici un rol în materie de tuberculoză, iar cazurile ce par a fi hereditare nu sunt decât contagiuni familiare.

Contagiunea după naștere este totul.

Mai mult decât atât: Léon Bernard susține că nu există nici predispoziție înăscută pentru această boală. În susținerea tezei vine cu următoarea statistică: Din 100 de copii născuți din părinți tuberculoși 8% cresc dificil, 13% mor din cauza turburărilor de hrănire 8% mor din cauze diverse, iar restul se dezvoltă normal. Chiar și copiii născuți din fizici mai gravi, 62% cresc normal. Numai cei născuți din mame cu tuberculoză prea avansată se nasc debili; toți ceilalți au o greutate de peste 3 kg.

Ca atare, întârzierile și anomalile de creștere reprezintă o legendă.

Aceasta fiind fața lucrurilor, gravitatea consecințelor sociale a flagelului tuberculozei nu poate fi combătută decât prin acțiunea coordonată a corpului medical, secundat de uniunea voluntarilor înrolați în armata asanării sociale.

Corpul medical să arate ce este și cum trebuie executată profilaxia iar ceilalți să-l sprijine la îndeplinirea ei.

În Franța există un comitet național de apărare contra tuberculozei, sprijinit puternic de Fundația Rockefeller, care gravează în inima întregii umanități urma neștersă a unei vii recunoștințe, comitet ce traduce în fapt tot ceea ce oamenii de știință găsesc nimerit de executat în domeniul tuberculozei. La noi lucrurile pe acest tărâm începe să se schimbe în bine.

Tuberculoza trebuie să atragă atenția tuturor! Să facă astfel să se nască o altă medicină — medicina socială — salvagardatoare a omenirii.

România

Primăria comunei Cernatu.

No. 1200/1928.

Publicațiune

Primăria comunei Cernatu jud. Brașov ține concurs cu oferte închise, la 8 Decembrie 1928 ora 9 a. m., pentru lucrările construirii apeductului comunal, cu respectarea dispozițiilor art. 72—83 din Legea contab. publice.

Valoarea aproximativă a lucrărilor este de lei 4.500.000.

Condițiunile de licitație, caietul de sarcini și proiectele tehnice se pot vedea la primăria comunală în orele de lucru.

Cernatu, la 18 Oct. 1928.

Primar: Ștefan Papp. I. Rusu Tibreanu. 935 1—1

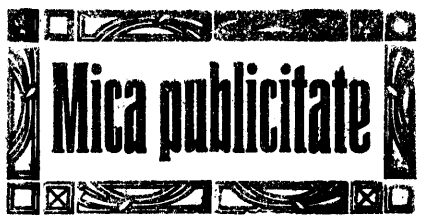
Bibliografie

A apărut nrul 10 pe luna Octombrie al Revistei „TRANSILVANIA” cu următorul cuprins:

Sevastian Voicu: Necesitatea unei revenirii. (Reluarea contactului între intelectualii satelor și popor). Al. Negură: Scrisoare (versuri). Ion Munteanu: Doi orbi (schită). S. Bezlechi: Spirit și humor (eseu) Al. Negură: Secetă. Al. Căra: Cum era odată (Exodul) Th. V. Păcăjan: Constituțiile octroate ale Austriei. Sabin Oprean: Numiri toponimice păstorești în Munți Bărsani, Buzăului și ai Vrancei. Vas. Vlaicu: Doctrina populară în economia politică (II). I. Agărbiceanu: În slujbă nouă (VI. Prânzul Paștilor)

Urmează apoi numeroase notițe despre mișcarea culturală, despre reviste și cărți, cronici etc.

Redacția și Admin.: „Asociațiunea”, Sbu, Strada Șuguna 6. Prețul numărului 20 lei.

De vânzare casele din Str. Valea Tei 1. Bs. constătoare din 2 odăi și bucătăne: Curte mare, 2—3

De închiriat cameră mobilată. Liva-dea Poștei 6 c) Löffler. 932 1-1

De închiriat apartament, 2 camere, bucătăne, apă, electricitate. Str. Lungă 159. 935 1—1

De închiriat două apartamente din câte o cameră și bucătărie cu dependentele necesare. Str. de mijoc 139. 938 1—2

O Doamnă din societate bună caută serviciu ca menajeră sau lângă copii. Informațiuni la Petru Pavel Str. Aței 7. 904 3—3

Parcele pentru clădit casă, estin de vânzare lângă gara Bartolomeu. Informațiuni la P. Stoica Str. Băncii Române 19. 9 5 2—10

Vinuri naturale superioare ieftine 26 sunt la P. v. n. te „Bachus”. Brașov, Strada Neagră 14. 933 1—1

Găsiți vin bun și ieftin în Depozitul de vinuri naturale și

Fabrică de ape gazoase STELIAN NICOLAU Strada Căpitanului No 14. (TELEFON 256)

Vinuri de: Drăgășani Dealu-Mare și Odobești VANZARE EN-GROS 132 29—0

Corporația meseriașilor ca autoritate industrială în Brașov.

No. 1895/1928.

Publicațiune de concurs

pentru ocuparea postului de secretar la Corporația meseriașilor din Brașov, care a devenit vacant în urma decedării.

Ofertele se primesc până la 30 Octombrie 1928 oarele 12.

Condițiunile cerute: etate nu mai puțin de 15 ani, cetățean român, care să cunoască limba română atât în graiu cât și în scris și să cunoască limba germană și maghiară cel puțin în graiu

Legea prevăzută în bugetul pe anul în curs este 7700 lei lunar.

Alegerea se va face în urma propunerii prezidului de către comitetul compus de 30 membri prin vot secret în ședința la 5 Noembrie 1928, iar intrarea în serviciu va avea loc la 15 Noembrie 1928.

Ofertele trebuie să fie scrise de petiționar cu mâna proprie în limba română (eventual și în limba germană sau maghiară) completate cu actele disponibile și pedate în plic închis până la data indicată mai sus în broul secretarial d. lui Papp Eugen secretarul substituit, care va servi și cu informațiunile necesare.

913 2—2 Presidiul Corporației.

Anunț de închiriere

Consiliul parohial al Bisericii Sfr. Nicolae din Brașov-Schei închiriază pe cale de licitație publică cu oferte închise și verbal, locuința dela casele Bisericii din Piața Prundului Nr. 3, care se va ține în ziua de 29 Octombrie a. c., oara 5 p. m., în sala de ședințe a Consiliului, curtea Bisericii

Condițiile de licitare se pot cunoaște în cancelaria Bisericii.

Consiliul parohial al Bisericii Sfr. Nicolae, Brașov-Schei. 1—3

Fabrica de sticlărie TURDA S. A.

Căutăm pentru angajare momentană contabilii români, absolvenți de școala comercială sau perioară sau Academie.

Se recere necondiționat cunoașterea perfectă a limbii germane eventual și maghiară.

Ofertele, în cari se vor arăta pretențiunile de salar, însoțite de copia certificatelor de studii și praxă se vor înainta Direcțiunei Fabricice.

929 2—3 Direcțiunea.

Cețiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

Mutare de cafenea și deschidere

Cafeneaua Elite s'a mutat cu întreg personalul în casa de concerte (Redouta) din Strada Hirscher No. 10 și se va deschide în ziua de 20 Oct. a. c.

Pentru concursul b. nevoitor se roagă:

DANIEL KARRER

Noutățile de modă de toamnă și de iarnă cele mai noi stau la dispoziția Onoratei noastre clientele pe prețuri cari nu mai pot fi concurate. Magazinul nostru splendid și bogat asortat cu

paltoane de blană și de piele, paltoane și haine pentru dame, fetițe și copii

satisface cele mai fine pretensiuni, pentru că bunul renume al mărfurilor noastre a fost totdeauna o garanță a gustului fin și inescopționabil și a calității de primul rang

FENYVESI și SAMUEL

Cel mai mare magazin de confecțiuni pentru dame din România mare.

BRAȘOV, Târgul Inului 31—33.

801 8—10

Stați! Unde?

La „TEXTILA”, Frații Graef, Strada Lungă Nr. 201

Aci găsiți cel mai mare asortiment în stofe pentru paltoane de dame, costume de domni și băeți, pentru paletouri, haine. — Vă puteți convinge personal, fără obligament de-a cumpăra.

Prețuri fără concurență.

907 2—4

Numai mărfuri de calitate.

